

ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΑΘΗΝΩΝ & ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ

Καλλιτεχνικό Πρόγραμμα 2019

Σημείωμα του καλλιτεχνικού διευθυντή,

Βαγγέλη Θεοδωρόπουλου

Στο τέλος Απριλίου συμπληρώνονται τρία χρόνια από τη στιγμή που ανέλαβα την καλλιτεχνική διεύθυνση του Φεστιβάλ Αθηνών & Επιδαύρου και ολοκληρώνεται η θητεία μου.

Δέχτηκα αυτή τη θέση με την πεποίθηση ότι ένας τέτοιος θεσμός μπορεί και πρέπει να συμβάλει με τη δική του δημιουργική πρόταση σε μια εποχή κρίσης σαν τη δική μας.

Τρία χρόνια αργότερα, μετά από μια γοητευτική αλλά και περιπετειώδη διαδρομή και παρά τις αντίξοες συνθήκες του ελληνικού δημοσίου και τις αγκυλώσεις της γραφειοκρατίας –που δυστυχώς ταλαιπωρεί και το Φεστιβάλ–, χάρη στην επιμονή, την πίστη και τη σκληρή δουλειά – τη δική μου και της ομάδας των συνεργατών που ήταν από την αρχή δίπλα μου – μπορώ να καταθέσω με ικανοποίηση ότι, πράγματι, οι βασικοί στόχοι μας έχουν αρχίσει να γίνονται πραγματικότητα με ορατά αποτελέσματα και σταδιακά με μεγάλη αποδοχή από το κοινό, τους κριτικούς και τους δημοσιογράφους:

Πρώτον, το Λύκειο Επιδαύρου, ο εκπαιδευτικός θεσμός που σχεδιάσαμε και υλοποιήσαμε σε συνεργασία με το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών στο Ναύπλιο του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, στο οποίο η φοίτηση μάλιστα πιστοποιείται πλέον με διδακτικές μονάδες ECTS. Αυτό το «Διεθνές θερινό σχολείο αρχαίου δράματος», με υπεύθυνη τη σύμβουλο στα Εκπαιδευτικά

Προγράμματα του Φεστιβάλ, Τζωτζίνα Κακουδάκη, μετά τις δύο πρώτες χρονιές λειτουργίας του, έχει ήδη κερδίσει μια θέση στο χώρο της έρευνας και της ερμηνευτικής του αρχαίου δράματος διεθνώς, με τους έγκυρους δασκάλους που έχουν κληθεί να διδάξουν απ' όλα τα μέρη του κόσμου, την πολυφωνία και τη διαπολιτισμικότητα που αποτελούν βασική του επιδίωξη, αλλά και τη μοναδική σχέση του με την περιοχή της Επιδαύρου που το φιλοξενεί, καθώς ο τόπος αυτός μολιάζεται από την παρουσία νέων ανθρώπων από κάθε γωνιά της γης.

Το Λύκειο όμως είναι μόνο μία, ίσως η πιο δυναμική, πτυχή της ευρύτερης πολιτικής μας για τον εκπαιδευτικό χαρακτήρα του φεστιβάλ. Δίνουμε έμφαση στους νέους και στο νεανικό κοινό, γι' αυτό και επεξεργαζόμαστε κάθε χρόνο ένα σύνολο εκπαιδευτικών δράσεων στο θέατρο, το χορό και τη μουσική, που βοηθούν την επαφή μας με τα έργα του προγράμματος τόσο κατά τη διάρκεια του φεστιβάλ, όσο και σε μια πιο μακροπρόθεσμη βάση. Αναφέρθηκα αναλυτικά στη σύνδεση της καλλιτεχνικής παραγωγής με την εκπαίδευση, που δίνει το στίγμα της ταυτότητάς μας, στην συνέντευξη τύπου τον Οκτώβρη που μας πέρασε. Ιδιαίτερα στην Επίδαυρο, θυμίζω ότι έχουμε εφαρμόσει μια σειρά ποικίλων δράσεων και εκτός του Λυκείου: «Εκπαιδύοντας το κοινό στο αρχαίο δράμα», «Διάλογοι», «Εκπαιδύοντας το διεθνές κοινό» αλλά και «Δημιουργική απασχόληση για παιδιά», παράλληλα με τις παραστάσεις στο Θέατρο της Επιδαύρου, που φέτος θα λειτουργήσει για τέταρτο συνεχόμενο καλοκαίρι. Και στην Αθήνα όμως, εκτός των συζητήσεων με τους διεθνείς σκηνοθέτες που γίνονται συστηματικά μετά τις παραστάσεις, έχουν θεσμοθετηθεί με επιτυχία κάποιες «πλατφόρμες» που δημιουργούν υποδομές σκέψης, ενθαρρύνουν τους νεότερους δημιουργούς και ενισχύουν τη συλλογικότητα στον καλλιτεχνικό χώρο: η Ημερίδα σε συνεργασία με την Ελληνική Ένωση Κριτικών Θεάτρου & Παραστατικών Τεχνών, που φέτος θα είναι αφιερωμένη στη σύγχρονη κριτική και τις σχέσεις της με τη νέα θεατρική αγορά, το *Young Greek*

Classics, σε συνεργασία με το Ωδείο Αθηνών, που φέτος θα είναι αφιερωμένο στο τσέλο και θα παρουσιάσει νέους έλληνες μουσικούς με σπουδαίες σολιστικές διακρίσεις, τα εργαστήρια που θα οργανώσουν ο Γιο-Γιο Μα (Yo-Yo Ma) και ο Ρικάρντο Μούτι (Ricardo Muti), η Ημέρα Χορού, αυτή η πληθωρική πλατφόρμα συνάντησης γύρω από την τέχνη του χορού.

Δεύτερη τομή που πραγματοποιήσαμε είναι το «Άνοιγμα στην πόλη». Αυτή η ενότητα δράσεων με χαρακτήρα *site specific*, που πραγματοποιείται στην Αθήνα και στον Πειραιά με την υποστήριξη του Athens Culture Net και του Δημοτικού Θεάτρου Πειραιά αντίστοιχα, στόχο είχε, από τη στιγμή που εγκαινιάστηκε, το 2017, να επεκτείνει την εμβέλεια του Φεστιβάλ και εκτός των παραδοσιακών του τειχών, καθιστώντας την καλλιτεχνική δημιουργία όχημα για την καλύτερη γνωριμία της πόλης αλλά και την ενεργοποίηση των συλλογικοτήτων που δρουν σ' αυτήν. Πιστεύω ότι το πέτυχε. Το βλέπει κανείς στις περισσότερες εκδηλώσεις που αναζητά ο κόσμος κι όπου συμμετέχει ενεργά – όχι μόνο λόγω της ελεύθερης εισόδου αλλά, κυρίως, λόγω της προσέγγισης του δημόσιου χώρου μέσα από ένα ιδιαίτερο καλλιτεχνικό βλέμμα, μέσα από τη θεατρική αφήγηση, μέσα από το φίλτρο της λογοτεχνίας, εντέλει μέσα από το διαφορετικό μοίρασμα μιας γνωστής ή λιγότερο γνωστής ιστορίας.

Τρίτον, ήδη στην πρώτη μας προγραμματική εμφάνιση, μιλούσαμε για την υποστήριξη του εγχώριου δημιουργικού κεφαλαίου και των νεότερων δημιουργών στο θέατρο και το χορό, κάτι που υλοποιήσαμε συνδυαστικά με την ανάδειξη των πιο ζωντανών τάσεων από τον διεθνή χώρο με έντονο το ενδιαφέρον για τις περιφερειακές κουλτούρες και ανερχόμενους καλλιτέχνες, που ο κόσμος γνώρισε χάρη στο Φεστιβάλ.

Όσο κι αν οι δυναμικές είναι διαφορετικές, καθώς στο διεθνές πρόγραμμα επιλέγουμε κατά κανόνα έτοιμες παραγωγές ενώ στο ελληνικό τις δημιουργούμε στη βάση προτάσεων και αναθέσεων, μας ενδιαφέρει πολύ η

ισορροπία μεταξύ τους: Για να επιμείνω στη σημασία που έχουμε δώσει στο ελληνικό πρόγραμμα, ενδεικτικά θα αναφέρω τα εξής: παρότι ως πρακτική αποφεύγεται στα εγκυρότερα διεθνή φεστιβάλ, εμείς απευθύνουμε κάθε χρόνο ανοιχτή πρόσκληση ενδιαφέροντος σε έλληνες καλλιτέχνες, και το πρόγραμμα που συγκροτούμε αντλεί πολλές επιλογές από αυτή τη δεξαμενή – κάτι που απαιτεί συστηματική μελέτη και μια επίμοχθη επεξεργασία προκειμένου να επιλεγούν οι πιο ενδιαφέρουσες προτάσεις, οι πιο καινοτόμες, οι πιο «φεστιβαλικές», με γνώμονα την τόλμη και τη θεματολογία τους. Η ανάδειξη νέων ελλήνων καλλιτεχνών, ιδιαίτερων τάσεων και εγχειρημάτων αποτελεί λοιπόν αποδεδειγμένη προτεραιότητά μας, ταυτόχρονα με την ένταξη αναγνωρισμένων δημιουργών, σε παραγωγές φεστιβαλικών διαστάσεων...

Ζητούμενο όμως σ' ένα «ελληνικό φεστιβάλ» δεν είναι μόνο η υποστήριξη της σύγχρονης ελληνικής δημιουργίας αλλά και η σύνδεσή της με την παράδοση, αρχαία και νεότερη, ως προϋπόθεση ανανέωσης και αναπροσδιορισμού μιας εθνικής αισθητικής ταυτότητας. Σ' αυτή την κατεύθυνση, ιδιαίτερη σημασία έχει για μας η υιοθέτηση μιας θεματικής που συνδέει τη σύγχρονη θεατρική έρευνα με το αρχαίο δράμα και φέτος ευρύτερα και με τον αρχαίο μύθο, η οποία προσέδωσε ευδιάκριτο στίγμα στη Μικρή Επίδαυρο ως χώρο εναλλακτικών προσεγγίσεων πάνω στο αρχαίο δράμα και φυτώριο νεότερων ελλήνων δημιουργών.

Το πρόγραμμα της Επιδαύρου και της Μικρής Επιδαύρου, όπως και του Λυκείου Επιδαύρο ανακοινώθηκε τον Οκτώβριο και βρίσκεται στο σημερινό press kit.

Αντίστοιχη σημασία είχε το αφιέρωμα που οργανώσαμε πέρυσι στη σπουδαία μεταπολεμική δραματουργό Λούλα Αναγνωστάκη και τα *Δωμάτια μνήμης*, μια βιοματική εγκατάσταση - προσομοίωση του κόσμου της δημιουργού, την οποία επιμελήθηκε η Δήμητρα Κονδυλάκη, σύμβουλος για το σύγχρονο ελληνικό θέατρο και υπεύθυνη για τις εκδόσεις και για όλα τα εντυπά μας.

Η υποστήριξη της σύγχρονης ελληνικής δραματουργίας έχει λοιπόν για μας κεντρική σημασία, όπως είχαμε δηλώσει και υποστηρίξει από την αρχή. Με μια όμως ποιοτική, όχι ποσοτική έννοια – κάτι που σημαίνει ότι στο ενδιαφέρον για τα ελληνικά έργα και τους Έλληνες συγγραφείς, που διαπιστώνει κανείς όπως θα δούμε και στο φετινό πρόγραμμα, προτάσσεται το περιεχόμενο, όχι η εθνικότητά τους.

Τέταρτον, στους αρχικούς προγραμματικούς μας στόχους περιλαμβάνονταν η ενίσχυση της εξωστρέφειας και οι συμπαραγωγές με διεθνείς οργανισμούς. Σημειωτέον ότι όλες οι ελληνικές παραγωγές και στην Πειραιώς υπερτιτλίζονται πλέον στα αγγλικά για διευκόλυνση του διεθνούς κοινού (κάτι που παλαιότερα συνηθιζόταν μόνο για τις παραστάσεις της Επιδάουρου), ενώ στις ελληνικές παραστάσεις έχουμε καθιερώσει και τους ελληνικούς υπέρτιτλους για τους κωφούς (και όλους τους άλλους θεατές). Όχι μόνο λοιπόν στηρίζαμε την ελληνική δημιουργία αλλά, ταυτόχρονα, ενισχύσαμε τον διεθνή χαρακτήρα του Φεστιβάλ: πήραμε το ρίσκο των διεθνών συμπαραγωγών για σημαντικά σχήματα και καλλιτέχνες, όπως ο Καστελλούτσι και ο Βαρλικόφσκι στο θέατρο, ή η Φρέιτας, ο Σέχτερ και ο Λασκαρίδης στο χορό. Οι συμπαραγωγές με διεθνείς οργανισμούς αναδεικνύουν το Φεστιβάλ σε σημαντικό παράγοντα πολιτιστικής παραγωγής σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Επιπλέον, οι συνεργασίες με δίκτυα όπως το ευρωπαϊκό δίκτυο χορού DNA και φορείς όπως το διεθνές πρόγραμμα φιλοξενίας καλλιτεχνών και επιμελητών Onassis AiR του Ιδρύματος Ωνάση, που ξεκινάει φέτος, υποστηρίζουν τους Έλληνες δημιουργούς μέσα από δομές και συμπράξεις που υπερβαίνουν την απλή παρουσίαση ενός έτοιμου έργου, δίνοντας βάρος στη διαδικασία της δημιουργίας και ευνοώντας συνεργασίες και ανταλλαγές με τη διεθνή σκηνή.

Ο διεθνής προσανατολισμός αποτελεί πλέον σταθερή στόχευσή μας και για την Επίδαυρο. Όπως ήδη έχουμε ανακοινώσει, καλούμε φέτος την Κομεντί Φρανσαίζ στην πρώτη κάθοδό της στο αργολικό θέατρο με το *Ηλέκτρα* /

Ορέστης του πρωτοπόρου και διεθνώς αναγνωρισμένου Ίβο βαν Χόβε, μια συνεργασία που «χτίστηκε» σε βάθος χρόνου. Στην Επίδαυρο θα κατέβει για πρώτη φορά και ο Μπομπ Γουίλσον με τον *Οιδίποδά* του, ενώ τρίτη πρωτιά για φέτος, στον *Προμηθέα Δεσμώτη*, μια συμπαραγωγή του Φεστιβάλ με το ΔΗΠΕΘΕ Πάτρας, όπου τον ομώνυμο ρόλο θα παίζει, και μάλιστα στα ελληνικά, μια από τις σημαντικότερες ηθοποιούς της αγγλικής σκηνής, η Ελληνίδα Κάθριν Χάντερ. Και για να σας δώσω μια πρόγευση του καλλιτεχνικού προγράμματος 2020, έχουμε ήδη κλείσει για την Επίδαυρο τον Κριστόφ Βαρλικόφσκι.

Τέλος, η επιδίωξη συμπαραγωγών και εντός των συνόρων, με ΔΗΠΕΘΕ αλλά και ιδιώτες, έχει πλέον εδραιωθεί ως πρακτική με θετικά αποτελέσματα τόσο στον προϋπολογισμό όσο και στην κυκλοφορία και στην προβολή των παραστάσεων.

Φυσικά, η ισορροπία μεταξύ διεθνούς και ελληνικού προγράμματος χαρακτηρίζει και το Ηρώδειο. Φέτος λοιπόν, με τη συμβολή του συνεργάτη μας Κώστα Πηλαβάκη, περίφημες ξένες ορχήστρες όπως η Φιλαρμονική Ορχήστρα του Λουξεμβούργου με την διάσημη σολίστα της Γιούτζα Γουάγκ, η Συμφωνική Ορχήστρα της Βιέννης με μαέστρο και σολίστα τον Λεωνίδα Καβάκο, η ορχήστρα των νέων Λουίτζι Κερουμπίνι του Φεστιβάλ της Ραβέννας με μαέστρο τον Ρικάρντο Μούτι, η Εθνική Ορχήστρα της Κίνας αλλά και κορυφίοι σολίστες σαν τον Γιο-Γιο Μα που ερμηνεύει τις *Σουίτες για τσέλο* του Μπαχ συνυπάρχουν με την Κρατική Ορχήστρα Αθηνών και τον Μαξίμ Βενγκέροφ υπό τη διεύθυνση του Στέφανου Τσιαλή, την *Αλτσίνα* του Χαίντελ με τους Μουσικούς της Καμεράτας και τον Γιώργο Πέτρου με τη σπουδαία μας σοπράνο Μυρτώ Παπαθανασίου, αλλά και την Εθνική Συμφωνική Ορχήστρα της ΕΡΤ που στο πλαίσιο του έτους Σκαλκώτα θα ερμηνεύσει το έργο *Η θάλασσα* του σημαντικότετου συνθέτη. Να σημειώσω εδώ ότι η Εθνική Λυρική Σκηνή συμμετέχει στο φεστιβάλ με δυο καινούριες παραγωγές, τη *Νόρμα* σε μουσική διεύθυνση Γιώργου Μπαλατσινού και

σκηνοθεσία Κάρλους Παντρίσα των Φούρα ντελς Μπάους και την *Τραβιάτα* σε μουσική διεύθυνση Λουκά Καρυτινού και σκηνοθεσία Κωνσταντίνου Ρήγου.

Και διεθνείς καλλιτέχνες της σύγχρονης μουσικής σκηνης, όπως οι Τζέθρο Ταλ (Jethro Tull), οι Ντεντ καν ντανς (Dead can Dance), η Λωρίνα Μακένιτ (Loreena Mc Kennit) και οι Τίντερστικς (Tindersticks), συνυπάρχουν με κορυφαίους έλληνες συνθέτες και ερμηνευτές όπως η Ελένη Καραϊνδρου, ο Γιάννης Μαρκόπουλος, η Μαρία Φαραντούρη, ο Γιώργος Νταλάρας. Σημαντικότερη βέβαια στιγμή του φετινού προγράμματος του Ηρώδειου είναι μια παράσταση χορού, από την κορυφαία ερμηνεύτρια και χορογράφο, Αν Τερέζα ντε Κεερσμάκερ και την περίφημη ομάδα της Rosas, που έρχεται για πρώτη φορά στο Ηρώδειο με τη δική της εκδοχή στις *6 Σουίτες για τσέλο* του Μπαχ.

Όλοι οι άξονες που ανέφερα υπηρετούν μια ευρύτερη αρχή και προσπάθεια: να εδραιώσουμε την εμβέλεια και το κύρος του Φεστιβάλ εντός και εκτός συνόρων, καθιστώντας το ταυτόχρονα εθνικό και διεθνές. Σύγχρονο. Πληθωρικό. Αλλά και με ισχυρά κοινωνικά αντανακλαστικά. Ανοιχτό σ' όλες τις κατηγορίες κοινού. Με πρώτιστο μέλημα να παράγει πολιτισμό, έργα και συνεργασίες, όχι απλώς να τα φιλοξενεί. Μια ανάσα ζωής, ψυχαγωγίας, στοχασμού και συνδημιουργίας για όλους. Αυτό είναι το υψηλό ζητούμενο για μας και είμαστε περήφανοι για την κοινωνική διεύρυνση και τον διεθνή προσανατολισμό που έχουμε πετύχει, όσο και για το σύγχρονο καλλιτεχνικό στίγμα του Φεστιβάλ. Αυτό δε σημαίνει ότι μπορεί κανείς να επαναπαυτεί. Υπάρχει δρόμος ακόμα.

Με την κοινωνία εν βρασμό και άπειρα ζητήματα να απειλούν την κοινωνική συνοχή, σήμερα θέλουμε να ενισχύσουμε ακόμα περισσότερο τον κοινωνικό χαρακτήρα του Φεστιβάλ ως φορέα παιδείας και πολιτισμού, τονίζοντας μια παράμετρο κομβικής σημασίας για την κοινωνική συνύπαρξη: το σεβασμό

του διαφορετικού λόγω εθνικότητας, φύλου, σεξουαλικού προσανατολισμού. Γι' αυτό και η φετινή σαιζόν είναι αφιερωμένη στη «διαφορετικότητα», σ' αυτό που θα μπορούσαμε να ονομάσουμε: «το δικαίωμα στο αυτονόητο», το δικαίωμα δηλαδή να είσαι αυτό που είσαι και αυτό που θέλεις να είσαι. Μ' αυτό το αίτημα συνδέεται και η νέα μας οπτική ταυτότητα, που εικονίζει μια φιγούρα ερμαφρόδιτου, ανοιχτή σε πολλαπλές ερμηνείες.

Υπάρχουν, παγκοσμίως, αλλά και στη χώρα μας, κοινωνικά προβλήματα που δεν μπορούμε να τα παρακάμψουμε, ένας ολοένα μεγαλύτερος φόβος απέναντι στο διαφορετικό, μια στροφή σε κακώς εννοούμενες παραδοσιακές αξίες, που υποθάλλει πρακτικές αποκλεισμών, μια μεγάλη άνοδος του φασισμού. Μας απασχολεί το πώς θα μιλήσουμε γι' αυτό. Πώς θα ευαισθητοποιήσουμε έναν κόσμο που δεν ανήκει κατ' ανάγκη στο κοινό των θεατρόφιλων, υποψιασμένων θαμώνων του Φεστιβάλ, πώς θα κάνουμε να συναντηθούν διαφορετικές ομάδες κοινού, πώς θα απαντήσει η τέχνη και η «ψυχαγωγία» στις κοινωνικές ανάγκες, διατηρώντας ένα υψηλό αισθητικό επίπεδο.

Στην Ελλάδα πριν λίγους μήνες δολοφονήθηκε με άγριο τρόπο ένας νέος άνθρωπος, ο Ζακ Κωστόπουλος, gay, ντραγκ ερμηνευτής, ηθοποιός, ακτιβιστής, οροθετικός. Λίγο αργότερα, με ακόμα πιο άγριο τρόπο δολοφονήθηκε, αφού βιάστηκε, μια κοπέλα στη Ρόδο. Πρόπερσι, ένα παιδί που σπούδαζε στα Γιάννενα έδωσε τέλος στη ζωή του λόγω των βασανιστηρίων που υπέμενε από συμφοιτητές του, επειδή ήταν διαφορετικός απ' αυτούς. Και τελευταία, για να μην μακρηγορήσω άλλο, μαθητές ενός Γυμνασίου στην Καλαμαριά, με την υποστήριξη των γονιών τους, κάνουν κατάληψη στο σχολείο τους για έναν αναπάντεχο λόγο: όχι για κάποιον κακό εκπαιδευτικό νόμο, ούτε για την αποκατάσταση μιας αδικίας, αλλά διεκδικώντας αυτό που θεωρούν δικαίωμά τους: να απομακρύνουν έναν συμμαθητή τους που τον χαρακτηρίζουν ως προβληματικό! Το δικό τους

δικαίωμα στο «αυτονόητο», που παραβιάζει όμως το δικαίωμα του άλλου στη διαφορά. Και προωθεί το μοντέλο μιας κοινωνίας που τείνει στην ομοιογενοποίηση με κύρια συνεκτική ουσία το φόβο. Ναι, η τέχνη μπορεί να παίζει ρόλο εδώ!

Το φετινό πρόγραμμά μας εμβαθύνει σ' αυτή την κατεύθυνση περισσότερο από ποτέ, με το ζήτημα της διαφορετικότητας να αναπτύσσεται σχεδόν σε όλες του τις πτυχές – και λέγοντας «διαφορετικότητα» δεν εστιάζουμε αποκλειστικά σε ζητήματα φύλου, αλλά και σε κάθε είδους μειοψηφικές ή περιθωριακές κουλτούρες.

Από τη *Γιαννούλα την κουλουρού* του Γιώργου Παπαγεωργίου και τις *Ξένες πόρτες*, ένα ανέκδοτο κείμενο που ο πρόσφατα χαμένος Μάνος Ελευθερίου είχε εμπιστευτεί στη Νένα Μεντή και σκηνοθετεί ο Μάνος Καρατζογιάννης, ως το *Χίμμελβεγκ* του σύγχρονου ισπανού συγγραφέα Χουάν Μαγιόργκα που σκηνοθετεί η Έλενα Καρακούλη ή τα *Ερωτευμένα άλογα* της Ελένης Ευθυμίου, τα έργα που θα δούμε στο σύγχρονο ελληνικό πρόγραμμα στην Πειραιώς 260 θέτουν στο μικροσκόπιο περιπτώσεις ατόμων ή ολόκληρων ομάδων στις παρυφές του κοινωνικού συνόλου και στοχάζονται πάνω στην αντιμετώπιση που τους επιφυλάσσει η κοινωνία. Είτε πρόκειται για τη σκληρότητα και την κοινωνική αδικία της επαρχίας απέναντι στον κάθε είδους διαφορετικό όπως στη *Γιαννούλα* ή στο *Ξένες πόρτες*, είτε πρόκειται για μια ολόκληρη φυλή που εξοντώνεται, όπως οι Εβραίοι στο στρατόπεδο συγκεντρωσης στην Πράγα, όπου τοποθετεί το έργο του ο Μαγιόργκα, ή για μια κατηγορία συνανθρώπων μας σήμερα που διεκδικούν το μη αυτονόητο, στα μάτια των πολλών, δικαίωμά τους στον έρωτα, δηλαδή στη ζωή, ζητούμενο είναι να στοχαστούμε πάνω στο διαφορετικό και στις συνέπειες της άρνησής του.

Επίσης, θέλουμε να υπογραμμίσουμε ότι γνώμονας συγκρότησης του προγράμματος είναι πάνω απ' όλα οι ίδιοι οι δημιουργοί. Ήταν καιρός να παρουσιάσουμε έργο του αιρετικού Δημήτρη Δημητριάδη, και ο *Χρύσιππος*, που ανεβαίνει για πρώτη φορά, σε σκηνοθεσία Θάνου Σαμαρά, δίνει αντίστροφη έμφαση στη διαφορά: προσωποποιώντας το απόλυτο κάλλος, σκιαγραφεί μια φιγούρα μοιραίου ήρωα για τους άλλους. Είναι ο ήρωας που διαλύει το περιβάλλον του, όχι το περιβάλλον που τον καταστρέφει. Αντίστοιχη, όπως γνωρίζουμε, είναι και η περίπτωση του *Ριχάρδου Γ'* από τη δυναμική Ορχήστρα των Μικρών Πραγμάτων και τον Χρήστο Θεοδωρίδη οι οποίοι πρωτοπαρουσιάστηκαν στο πρόγραμμά μας πάλι μ' ένα ελισαβετιανό δράμα το 2016. Κι εδώ το κοινωνικό περιβάλλον καταστρέφεται από αυτόν το δαιμόνιο διαφορετικό, που εκπροσωπεί το απόλυτο κακό. Εστιάζοντας λοιπόν στη διαφορά, καθόλου δεν επιδιώκουμε μια εύκολη καταγγελία, αλλά μας ενδιαφέρει το θέμα σφαιρικά.

Το πρόγραμμα του σύγχρονου ελληνικού θεάτρου στην Πειραιώς συμπληρώνεται από δυο παραστάσεις που εστιάζουν με χιούμορ κι αυτοσαρκασμό στη μοναξιά και στην απομόνωση του σύγχρονου ανθρώπου και στη μάταιη επίκληση μιας πραγματικής διεξόδου. Πρόκειται για το *Κόντρα στην ελευθερία* του Καταλανού Εστέβα Σολέρ, που σκηνοθετεί ο Βασίλης Μαυρογεωργίου, και τα *Καλοκαιρινά μπάνια* του Κώστα Κουτσολέλου και της Βάσως Καμαράτου, που εξελίσσονται σε μπεκετικές φιγούρες της ελληνικής σκηνής. Και ολοκληρώνονται με τις *Μεταμορφώσεις* του Οβιδίου, μια παράσταση της ανερχόμενης ομάδας C. for Circus για τη μετουσίωση της βίας σε ομορφιά.

Μια ιδιαίτερη όμως κατηγορία στην κοινωνία μας είναι και τα παιδιά. Φέτος για πρώτη φορά εντάσσουμε λοιπόν στο πρόγραμμα της Πειραιώς 260 και καλλιτεχνικές δράσεις για παιδιά, με στόχο να ενθαρρύνουμε τη δημιουργικότητά και την ενεργητική συμμετοχή τους. Συγκεκριμένα, το

Προαύλιο της Πειραιώς θα ζωντανέψει από δράσεις γεμάτες χρώματα, κίνηση και θεατρικό παιχνίδι. Κατ' αρχάς, ο διεθνής εικαστικός καλλιτέχνης Μαρκ Χατζηπατέρας – δημιουργός site-specific εγκαταστάσεων σε γκαλερί, μουσεία και δημόσιους χώρους σε Ευρώπη και Αμερική (όπως το μετρό της Νέας Υόρκης και η Νέα Παραλία Θεσσαλονίκης) – εγκαθιστά από τις 30 Μαΐου ως τις 30 Ιουνίου στο Προαύλιο της Πειραιώς ένα διαδραστικό έργο τέχνης και ταυτόχρονα, ένα μεγάλο παιχνίδι που τα παιδιά καλούνται να συναρμολογήσουν, χτίζοντας πολιτείες, κτίρια, γέφυρες και κάθε είδους περιβάλλοντα. Κατόπιν, σε συνεργασία με το Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης, και ειδικότερα συνδέοντας με το φετινό μας πρόγραμμα την έκθεση *Πικάσο και Αρχαιότητα. Γραμμή και Πηλός*, που θα εγκαινιαστεί στο Μουσείο στις 20 Ιουνίου, θα πραγματοποιηθεί στο Προαύλιο της Πειραιώς, σε δύο σαββατοκύριακα, ένα ιδιαίτερο εργαστήριο που εστιάζει στο διάλογο των αρχαίων αντικειμένων από πηλό με τα σύγχρονα κεραμικά του Πικάσο. Φιλοδοξία μας είναι να απευθυνθούμε κατά προτεραιότητα στα παιδιά της περιοχής, ελληνάκια και ξενάκια, γι' αυτό και το παραπάνω πρόγραμμα θα υλοποιηθεί σε συνεργασία με το δήμο Νίκαιας - Ρέντη. Εικαστικό περιεχόμενο θα έχει και η συνεργασία μας με το Μουσείο Ελληνικής Παιδικής Τέχνης, που θα ετοιμάσει στο Προαύλιο της Πειραιώς έκθεση παιδικών έργων με αφορμή τις παραστάσεις μας στην Επίδαυρο, όπου στη συνέχεια επιθυμούμε να μεταφέρουμε την έκθεση. Παράλληλα με την εικαστική δράση στην Πειραιώς 260, το Μουσείο Ελληνικής Παιδικής Τέχνης, από τα μέσα Ιουνίου έως και τα μέσα Ιουλίου, θα φιλοξενήσει στην έδρα του στην Πλάκα κάθε σαββατοκύριακο εργαστήρια για παιδιά και γονείς με τίτλο «Στο Ηρώδειο με το ΜΕΠΤ».

Τέλος, με στόχο να υποστηρίξουμε την ανοχή απέναντι στο διαφορετικό, στην κατεύθυνση όλης της οικογένειας, εντάσσουμε στο πρόγραμμα το Drag Queen Story Hour, όπου ντραγκ κουήν συστήνονται σε γονείς και παιδιά και

αφηγούνται ιστορίες με θέμα τη διαφορετικότητα. Πρόκειται για ένα εκπαιδευτικό εργαστήριο που ξεκίνησε στο Σαν Φρανσίσκο το 2015 και το φέρνει στο φεστιβάλ η Δώρα Ανδρουλιδάκη, η οποία δραστηριοποιείται στο Βερολίνο σε συνεργασία με μέλη της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας. Στόχος του προγράμματος, που πραγματοποιείται σε σχολεία, βιβλιοθήκες και φεστιβάλ σε πολλές πόλεις ανά τον κόσμο, είναι η καταπολέμηση των κοινωνικών στερεοτύπων.

Και στο «Άνοιγμα στην πόλη» όμως, το διαφορετικό αγγίζει ποικίλες κατηγορίες και χώρους: Από το χώρο της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας, με την οποία συνδέεται η πλατφόρμα *Αφροδίτη** καθώς και η περφόρμανς *New Era* (?) – στα ελληνικά *Μια νέα εποχή με ερωτηματικό* – που εξετάζει μέσα από αφηγήσεις και ζωντανό διάλογο με τους θεατές το τι σκέφτεται και πώς ζει η νέα γενιά των ΛΟΑΤΚΙ+, αν δηλαδή έχουν πραγματικά μετακινηθεί οι αντιλήψεις μας και κατά πόσον έχουμε μπει σε μια νέα εποχή ουσιαστικής αναγνώρισης του δικαιώματος στην ελευθερία ταυτότητας, ως το χώρο της εξάρτησης από τα ναρκωτικά, που αποτελεί αφορμή έμπνευσης της ξεχωριστής έκθεσης του εικαστικού Ηλία Πούλου, με τίτλο *Αυτό που δεν βλέπουμε μας κοιτάζει*, με σπάνιο φωτογραφικό υλικό από φιγούρες ναρκομανών του Μεσοπολέμου· στο πλαίσιο της έκθεσης θα γίνουν συζητήσεις, ενώ θα υπάρξει και βραδιά με ρεμπέτικα τραγούδια που αναφέρονται στη χρήση απαγορευμένων ουσιών. Επίσης θα έχουμε και μια σειρά ηχητικών περιπάτων που συνδιοργανώνουμε με το Πολιτιστικό στέκι του ΚΕΘΕΑ. Φέτος υιοθετούμε εξάλλου και τις «Αόρατες διαδρομές» της Σχεδιάς, περιηγήσεις σε κοινωνικές δομές του κέντρου (συσσίτια, υπνωτήρια, κέντρα απεξάρτησης, κέντρα ημέρας), με οδηγούς νυν και πρώην άστεγους συμπολίτες μας.

Η έννοια του διαφορετικού αγγίζει όμως και την «ξενότητα» και το κατά πόσον μπορούμε να αφομοιώσουμε στην καρδιά της κάθε γειτονιάς πρόσφυγες και μετανάστες. Αυτό είναι το θέμα της παράστασης του Παντελή Φλατσούση, που, με κύριο όχημα τις αφηγήσεις παιδιών διαφόρων εθνικοτήτων που μεγαλώνουν στην Κυψέλη, επιχειρεί να δώσει μια διαφορετική οπτική της εκεί καθημερινότητας.

Στο « Άνοιγμα » παραμένουμε φυσικά πιστοί και στη θεματική της ποίησης και της λογοτεχνίας, που ξεκλειδώνει την προσωπική σχέση του καθενός με την πόλη, φιλοξενώντας τρεις εξαιρετικά ενδιαφέρουσες προτάσεις: Τη *Σινε-παρμένη* του Ερνάν Ριβέρα Λετελιέρ (Hernán Rivera Letelier), μια ιστορία που συνδέει το σινεμά με τη δίψα της αφήγησης, την οποία σκηνοθετεί ο Θανάσης Χαλκιάς σε αγαπημένα θερινά σινεμά της Αθήνας· το *Amica mea*, μια σκηνική σύνθεση ερωτικών επιστολών του Οβιδίου για το πάθος και την απώλεια, από τους Lotus eaters και τον υποσχόμενο σκηνοθέτη από τη Θεσσαλονίκη Πάνο Δεληνικόπουλο, στο χώρο του Κεραμικού· και μια σύνθεση από τα άπαντα του σημαντικού πεζογράφου και ποιητή Μάριου Χάκκα, που η Ζωή Ξανθοπούλου, με παρουσία στην Ελλάδα και το εξωτερικό, θα παρουσιάσει γύρω από το σπίτι του στην Καισαριανή με τη συμμετοχή κατοίκων της γειτονιάς.

Επίσης συνεχίζονται οι πολύ επιτυχημένες συνεργασίες μας με το Ωδείο Αθηνών, την Ταινιοθήκη της Ελλάδας, την Ελληνική Εταιρεία Περιβάλλοντος και Πολιτισμού με τις δημοφιλείς ξεναγήσεις του Μανώλη Κορρέ και φυσικά, με το Δημοτικό Θέατρο Πειραιά, που προτείνει για το φετινό πρόγραμμα την πολύ ενδιαφέρουσα σειρά δράσεων *Ανθρωπότητες*, με ποιητικό περιεχόμενο την Αγία Γραφή σε συνεργασία με κοινωνικές δομές του Πειραιά.

Να πω εδώ ότι φέτος υπογράψαμε μνημόνιο συνεργασίας και με το Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδας και την Ένωση Ξενοδόχων Αθηνών -

Αττικής & Αργοσαρωνικού στο πλαίσιο της οποίας εντάσσεται η πετυχημένη δράση *Οι πέτρες μιλούν*, με θεατρικά δρώμενα σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία της Αθήνας. Στόχος της συνεργασίας είναι η ευρύτερη διασύνδεση του Φεστιβάλ με τον χώρο του τουρισμού μέσω κοινών δράσεων των τριών φορέων.

Στις διεθνείς παραγωγές τώρα, εγκαινιάζουμε μια συνεργασία με την Κάρολιν Χόχλαϊχτερ (Carolin Hochleichter), τη νέα μας σύμβουλο, με πλούσια εμπειρία επιμελήτριας, μεταξύ άλλων στο διεθνές πρόγραμμα του Μπερλίνερ Φεστσιβάλ (Berliner Festspiele) και της Ρουρτριενάλε (Ruhrtriennale), η οποία παίρνει τη σκυτάλη από τον συνεργάτη και φίλο μας Ματίας Φον Χάρτς. Το φετινό διεθνές πρόγραμμα είναι ιδιαίτερος πληθωρικό, αφού περιλαμβάνει πολλές διαφορετικές προσεγγίσεις και θεατρικές γλώσσες από εξίσου πολλές διαφορετικές χώρες με ιδιαίτερη έμφαση στις γυναίκες δημιουργούς. Αξίζει να αναφερθεί ότι για πρώτη φορά στην ιστορία των διεθνών παραγωγών του Φεστιβάλ πάνω από 50% των φιλοξενούμενων καλλιτεχνών είναι γυναίκες.

Δύο μεγάλα ονόματα και αγαπημένοι του αθηναϊκού κοινού παρουσιάζουν τις τελευταίες δημιουργίες τους και υπόσχονται να μαγέψουν το κοινό με τις ποιητικές αφηγήσεις τους και τις εκπληκτικές εικόνες τους. Ο Ρομπέρ Λεπάζ, μαζί με τον θρυλικό θίασο του Θεάτρου του Ήλιου, θα παρουσιάσουν το *Kanata - Επεισόδιο 1^ο - Η Διαμάχη*, μια πολυσυζητημένη παράσταση με θέμα τους αυτόχθονες του Καναδά και τη σχέση σύγχρονης τέχνης και κοινωνίας. Ενώ ο κορυφαίος Ρομέο Καστελλούτσι αναμένεται να μας καθηλώσει με την υπνωτιστική, ονειρική «Νέα ζωή» του.

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει ισχυρές γυναικείες παρουσίες, μεταξύ αυτών και τρεις δημιουργούς που έχουν καθιερωθεί με το ιδιοσυγκρασιακό ύφος τους. Την Ανχέλικα Λίντελ (Angélica Liddell), που επανέρχεται στο φεστιβάλ με ένα από τα τελευταία της έργα, το *Γένεσις 6, 6-7*, που εμπνέεται από την

Παλαιά Διαθήκη. Μια παράσταση που θίγει υπαρξιακά ζητήματα με τον χαρακτηριστικό τρόπο της περφόμερ-δραματουργού, που θα βρίσκεται και η ίδια επί σκηνής.

Την εξίσου εκρηκτική Νόρα Τσιπομίρ (nora chiraumire) από τη Νέα Υόρκη, η οποία θα παρουσιάσει το #PUNK, με αφετηρία τα παιδικά και εφηβικά χρόνια της στην Ζιμπάμπουε. Μια υβριδική περφόμερς στο μεταίχμιο θεάτρου και χορού, που «κεντάει» στο μουσικό ιδίωμα της Πάτι Σμιθ.

Και την νοτιοαφρικανή Κάντις Μπράιτς (Candice Breitz) με την βίντεο εγκατάσταση *Λαβ Στόρι*, με πρωταγωνιστές τους σουπερστάρ Άλεκ Μπάλντουιν και Τζούλιαν Μουρ, που παρουσιάζει παράλληλα τις πραγματικές μαρτυρίες προσφύγων με τις αναπαραστάσεις τους από χολιγουντιανούς σταρ. Μεταξύ αυτών και τη συγκλονιστική μαρτυρία της Σάρας Μαρντίνι από τη Συρία που ξεβράστηκε στη Λέσβο, ανέπτυξε ακτιβιστική δράση στην περιοχή και πέρυσι κατηγορήθηκε από τις ελληνικές αρχές για παράνομη διακίνηση ανθρώπων.

Συγχρόνως, ο θίασος Μάπα Τεάτρο (Mara Teatro), που ενθουσίασε πέρυσι το κοινό του Φεστιβάλ Αθηνών, επιστρέφει με τους *Αγνοούμενους*, ένα τρίπτυχο που εξετάζει τις διαφορετικές όψεις της βίας στη σύγχρονη Κολομβία.

Εκτός όμως από τα πιο καταξιωμένα ονόματα, το πρόγραμμα περιλαμβάνει παραστάσεις από δυναμικές καλλιτεχνικές φωνές στην πρώτη τους αθηναϊκή εμφάνιση: τις *Αυτόχειρες παρθένες* της Σουζάνε Κένεντι (Susanne Kennedy), μια οπτικά εντυπωσιακή και εμπνευσμένη διασκευή του ομώνυμου μυθιστορήματος του Τζέφρι Ευγενίδη· το βαθιά συγκινητικό *Σαϊγκόν* της Καρολίν Γκουιέλα Νγκιουγέν (Caroline Guiela Nguyen), που σκαλίζει τα τραύματα της γαλλοβιετναμέζικης ιστορίας, το *Κορίτσι από το εργοστάσιο της ομίχλης* του Τομ Λουτς (Thom Luz), ένα σύγχρονο παραμύθι για την ομορφιά στην εποχή του καπιταλισμού και τον *Μυστηριώδη Λάι Τεκ* του

διακεκριμένου σκηνοθέτη και εικαστικού Χο Τζου Νύεν (Ho Tzu Nyen) από τη Σιγκαπούρη που μας μεταφέρει στο σκοτεινό κόσμο των κατασκόπων της Νοτιοανατολικής Ασίας την εποχή της αποικιοκρατίας.

Τέλος, οι επισκέπτες θα έχουν την ευκαιρία να απολαύσουν τη βίντεο εγκατάσταση της Μπουχρά Καλιλί (Bouchra Khalili), *The Tempest Society*. Η περφόρμανς, που βιντεοσκοπήθηκε αρχικά στην Πειραιώς 260 για την Documenta 14, παρουσιάζεται τώρα σε μορφή βίντεο εγκατάστασης στον ίδιο χώρο που αρχικά φιλοξενήθηκε, προσκαλώντας τους θεατές να συμμετάσχουν με την παρουσία τους σε ένα έργο-διάλογο για τη σημασία της αλληλεγγύης και της κοινότητας.

Τελευταίος αλλά όχι έσχατος, ο προγραμματισμός του χορού. Όπως και τα προηγούμενα χρόνια, ο χορός φέτος περιλαμβάνει παραγωγές, συμπαραγωγές, παράλληλες δράσεις αλλά και συνεργασίες που επεκτείνονται και πέρα από τα χρονικά όρια του Φεστιβάλ με σκοπό την υποστήριξη της καλλιτεχνικής δημιουργίας με ποικίλους τρόπους και σε διάφορα στάδια της καλλιτεχνικής πορείας. Σύμβουλος για το χορό είναι, όπως ξέρετε, η Στεριανή Τσιντζιλώνη.

Ένα μεγάλοπνοο σχέδιο με τον τίτλο *Return Trip* είναι το αποτέλεσμα της συνεργασίας του Φεστιβάλ Αθηνών με το Εθνικό Κέντρο Χορού της Ιταλίας Aterballetto, με την υποστήριξη του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος. Το πρόγραμμα έχει δύο άξονες: έναν καλλιτεχνικό και έναν εκπαιδευτικό. Στον καλλιτεχνικό άξονα, οι έλληνες χορογράφοι, Πατρίσια Απέργη, Χρήστος Παπαδόπουλος και Ευριπίδης Λασκαρίδης παρουσιάζουν το έργο τους στην Ιταλία. Αντίστοιχα, η χορευτική ομάδα Aterballetto, μια από τις σημαντικότερες της Ιταλίας, θα παρουσιαστεί στο ΦΑ με ρεπερτόριο Χόφες Σέχτερ (Hofesh Schechter) και Γιόχαν Ίνγκερ (Johan Inger). Στον εκπαιδευτικό άξονα, μετά από ακρόαση δόθηκαν δέκα υποτροφίες σε

Έλληνες χορευτές (18-25 ετών) ώστε να συμμετάσχουν σε ένα πρόγραμμα απόκτησης καλλιτεχνικής εμπειρίας στην Ιταλία με έλληνες και ιταλούς χορογράφους.

Διευρύνοντας τις συνεργασίες του, το Φεστιβάλ συμπράττει με το νεοσύστατο διεθνές πρόγραμμα φιλοξενίας καλλιτεχνών και επιμελητών Onassis AiR του Ιδρύματος Ωνάση. Στο πλαίσιο του προγράμματος 2019 «Πιλοτικές Συνεργασίες», έξι επιλεγμένοι καλλιτέχνες από το φετινό πρόγραμμα του φεστιβάλ θα συμμετάσχουν σε έναν ειδικά σχεδιασμένο κύκλο εργαστηρίων υπό την καθοδήγηση της επιμελήτριας και χορογράφου Σάτου Χεράλα (Satu Herrala), του δραματουργού Πέτερ Στάμερ (Peter Stamer) και της παραγωγού και επιμελήτριας Ζίλκε Μπάκε (Silke Bake), με στόχο τη στήριξη της καλλιτεχνικής έρευνας, παραγωγής και διεθνούς προώθησης του έργου τους.

Τονίζουμε τη συνεργασία του Φεστιβάλ με την Κρατική Σχολή Ορχηστικής Τέχνης. Η ομάδα χορού της Σχολής, έχοντας στους κόλπους της τη νέα γενιά χορευτών, παρουσιάζει έργα ελλήνων χορογράφων με διεθνή καριέρα, όπως ο Γιάννης Μανταφούνης, ο Αντώνης Φωνιαδάκης και ο Χρήστος Παπαδόπουλος, αναδεικνύοντας τη ζωντάνια που υπάρχει στη χορευτική σκηνή της χώρας μας.

Με μεγάλη χαρά ανακοινώνουμε ότι το πρόγραμμα του χορού περιλαμβάνει την παγκόσμια πρεμιέρα του νέου έργου του Μπορίς Σαρμάτς (Boris Charmatz), χορογράφου που γοήτευσε το κοινό στο περσινό μας πρόγραμμα. Πρόκειται για διεθνή συμπαραγωγή του Φεστιβάλ με τίτλο *ανφινί (infini)*, που σηματοδοτεί το νέο στάδιο στην πορεία του ευφυούς καλλιτέχνη μετά την ολοκλήρωση της θητείας του στο Χορογραφικό Κέντρο της Ρεν.

Επίσης, φέρνουμε για πρώτη φορά στο Ηρώδειο την Αν Τερέζα ντε Κεερσμάκερ (Anne Teresa De Keersmaecker) και την ομάδα της Rosas με το έργο *En tow μέσω της ζωής, βρισκόμαστε (Mitten wir im Leben)* πάνω στις *Σουίτες για τσέλο* του Μπαχ που ερμηνεύει ο τσελίστας Ζαν Γκιγιέν Κεράς (Jean-Guihen Queyras).

Ακόμα, παρουσιάζουμε για πρώτη φορά στην Ελλάδα τον Λιβανέζο Ομάρ Ρατζέχ (Omar Rajeh), έναν καλλιτέχνη που έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη του σύγχρονου χορού στη Μέση Ανατολή. Το έργο του, με αφορμή την καταστροφή του Χαλεπιού, μιλάει για τη βία και την καταστροφή αλλά και τη δική μας ευθύνη απέναντι σε τέτοια φαινόμενα. Για πρώτη φορά στην Αθήνα έρχεται επίσης και ο ανερχόμενος καλλιτέχνης της πορτογαλέζικης σκηνης, Μάρκο ντα Σίλβα Φερρέιρα (Marco Da Silva Ferreira), με το έργο *Brother*. Ο Φερρέιρα, προερχόμενος από το χιπ χοπ, εξελίσσεται σε μια μεγάλη χορογραφική δύναμη της ευρωπαϊκής σκηνης.

Τέλος, η ελληνική δημιουργία εστιάζει σε καλλιτέχνες με ιδιαίτερη γραφή και έντονο προσωπικό στίγμα, που ερευνούν εις βάθος τις συνισταμένες της χορογραφικής κατασκευής: σχέση με το κοινό, θεματολογία, συνθήκες θέασης, ερευνητικές μεθόδους. Η Ανδρονίκη Μαραθάκη, οι Άρης Παπαδόπουλος & Μάρθα Πασακοπούλου, και ο Κώστας Τσιούκας, στην Πειραιώς 260, και η Εύη Σούλη και η Κατερίνα Φώτη στο « Άνοιγμα » στην πόλη, μας προσκαλούν να τους γνωρίσουμε.

Το πρόγραμμα ολοκληρώνεται με δύο ιδιαίτερες παραστάσεις στο « Άνοιγμα στην πόλη ». Το μεγάλο πάρτι στο Πεδίο του Άρεως, που έχει σχεδιάσει για δημόσιους χώρους η χορογράφος Ναταλί Περνέτ (Nathalie Pernet), με τη συμμετοχή από ελληνικής πλευράς των Πόλκαρ, μια συνεργασία του Γαλλικού Ινστιτούτου, του Fluxum Foundation και του Flux Laboratory, της

Περιφέρειας Αττικής και του Φεστιβάλ, και μια περφόρμανς της Έλενας Αντωνίου σε μουσειακό χώρο.

Τέλος, θα ήθελα να θυμίσω ότι το Φεστιβάλ από το 2017 έχει ενταχθεί στο πρόγραμμα ΕΣΠΑ 2014-2020, χάρη στο οποίο έχουν υλοποιηθεί πολλές παραστάσεις μας θεάτρου και χορού, ιδίως στο «Άνοιγμα στην πόλη», τα δύο τελευταία χρόνια.

Όπως φάνηκε από την παρουσίαση των αξόνων που θέσαμε στη διάρκεια της θητείας μου αλλά και του σκεπτικού της φετινής χρονιάς, τα τρία αυτά χρόνια υπηρετήσαμε με σφαιρικό τρόπο στο καλλιτεχνικό πρόγραμμα το όραμα ενός δημόσιου, ανοιχτού πολιτιστικού θεσμού. Τα τρία αυτά χρόνια διαχειρίστηκα τον προϋπολογισμό του καλλιτεχνικού προγράμματος χωρίς υπερβάσεις, που σημαίνει ότι για πρώτη φορά στην ιστορία του φεστιβάλ δεν χρειάστηκε έκτακτη χρηματοδότηση ούτε αύξηση του προϋπολογισμού, παρότι βέβαια μια αύξηση είναι πάντα υπέρ του καλλιτεχνικού προγράμματος. Σ' αυτό συνέβαλαν οι δεκάδες συνεργασίες που έκλεισα με ιδρύματα, φορείς, οργανισμούς και ιδιώτες, που ανέλαβαν μόνοι τους το κόστος των παραγωγών τους. Επίσης, σημαντικό ρόλο έπαιξε η αύξηση των συμπαραγωγών, η αύξηση των θεατών και συνεπώς η αύξηση των εσόδων από τα εισιτήρια. Το αποτέλεσμα σε οικονομικό επίπεδο είναι ότι και τα τρία χρόνια της θητείας μου το φεστιβάλ είναι πλεονασματικό. Το γνωρίζετε και από τους απολογισμούς που παρουσιάζουμε κάθε χρόνο. Αυτό που δεν έχουμε πετύχει είναι να ξεκινά η προώθηση μαζί με την παρουσίαση του προγράμματος, όπως γίνεται σε όλα τα φεστιβάλ του κόσμου.

Κλείνοντας θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους όσοι και φέτος συνέβαλαν στην πραγματοποίηση αυτού του προγράμματος. Ο κατάλογος είναι μακρύς. Θα μου επιτρέψετε λοιπόν να αναφέρω μόνο τους συμβασιούχους, που αποτελούν τη συντριπτική πλειονότητα των εργαζομένων του Φεστιβάλ, οι

οποίοι δουλεύουν εδώ και δυο μήνες που έχει λήξει η σύμβασή τους απλήρωτοι, στηρίζοντας την υλοποίηση του καλλιτεχνικού έργου. Δεν τους το ζήτησα, το κάνουν από μόνοι τους. Χωρίς όλους αυτούς, δεν θα φτάναμε στη σημερινή παρουσίαση. Τους ευχαριστώ απ' την καρδιά μου.

Να πω, τέλος, ότι τα δωράκια που συνοδεύουν το δημοσιογραφικό φάκελλο είναι φιλοτεχνημένα στα πλαίσια του κοινωνικού περιβαλλοντικού πρόγραμματος «Σχεδία Art» από ανακυκλωμένο χαρτί παλιών προγραμμάτων του Φεστιβάλ.

Η δημιουργία ανατροφοδοτείται, μεταδίδεται, αντλεί έμπνευση και ζωή από τις ίδιες της τις δυνάμεις!

*Τα κρασιά «Μπλε Τρακτέρ» είναι ευγενική προσφορά
του Κτήματος Κυρ-Γιάννη*

ΚΥΡ-ΓΙΑΝΝΗ